

16. Välissuhted

Järva Maavalitsuse ja omavalitsuste välissuhte areng oli 2004. aastal aktiivne ning suhtluspartnerite arv suurenes tänu mitmele uuele projektile. Viidi ellu kaks EL-i finantseeritavat projekti piireületava koostöö raames Lõuna-Soome Uusimaa regiooniga, nende eesmärk on turismi arendamine.

Projekt 1. Järvamaa mõisate turismiotstarbeline arendamine ja koostöö Lõuna-Soome Kuningateega.

Projekt 2. Järvamaa ja Harjumaa päranditurismi ja mõisate turismiotstarbeline arendus piireületavas koostöös Lõuna-Soome Kuningateega EUREGIO ja BCKR II vaimus (loe lähemalt peatükist Turism).

Alustati uue EL projekti ettevalmistamist koos Riia regiooni ja Kaunase regiooniga.

Maakonnatasandil jätkus koostöö Västra Götalandi läänivalitsusega (Rootsi), Mažeikiai rajooniga (Leedu), Salduse linna ja rajooniga (Läti). Ida-Soome läänivalitsuse noorsootöösakonna ning Järva maavalitsuse, Ida-Viru ja Lääne-Viru maavalitsuste vahel sõlmitud koostöölepingu raames toimusid kohtumised ja kogemuste vahetus. Koostööleping keskendus noorsootöötajate koolitusele ning preventiivsele noorsootööle.

Enamik omavalitsustest edendab koostöö- ja partnerlussuhteid ühe või mitme sõpruspiirkonnaga Skandinaaviamaades ning Balti riikides, vahetab delegatsioone ning viib ellu ühisprojekte. Allpool pikemalt maakonna kahe linna ja ühe omavalitsuse välissuhetest.

PAIDE LINNA VÄLISSUHTED

SUHTED WESTMINSTER LINNAGA AMEERIKAS

Veebruar 2004

Westminster–Paide sõprussidemete noorsoo- valdkonna koostööprogrammi raames viidi läbi avalik konkurss Paide linna noorte vahel eesmärgiga alustada õpinguid Carroll Community College'is (Westminster's Marylandis). Konkursi võitis ja 2004. aasta veebruarist alustas edukalt eelnimetatud kolledžis õpinguid Paide noormees Silver Hansen.

4.–9. aprill 2004

Linnadevahelise ettevõtlusvaldkonna koostööprogrammi raames leidis aset Westminster' piirkonna kaheksaliikmelise ettevõtjate ja Marylandi Põllumajandusülikooli esindajate delegatsiooni visiit Paidesse. Viidi läbi Eesti–Ameerika ettevõtjate koostööseminar, kus esinesid koostöövõimalusi tutvustavate ettekannetega Eesti Tuleviku Uuringute Instituudi direktor Erik Terk; EAS Ettevõtlus- ja elukeskkonna arendamise divisjoni vanemkonsultant Lauri Jalonen; Ameerika Kaubanduskoja president Tim Ferland ning Paide ja Westminster' piirkonna ettevõtjad.

Visiidi käigus külastati ja tutvustati delegatsiooni liikmetele kokku ligi 15 Kesk-Eesti ettevõtet (AS Imavere Saeveski; AS Viking Window; AS Kuma kirjastus; AS Jalax; E-Piim; AS Kalev Paide tootmine jne).

Juuni 2004

Paide linnapea Indrek Kivimäe ametlik visiit Westminster'isse toimus 2004. aasta juunis. Visiidi raames tutvustas linnapea Paide–Westminster' partnerlusprogrammi Marylandi osariigi omavalitsuste iga-aastaselt konverentsil Ocean City's (Maryland Municipal League MML), kus osalesid osariigi 157 omavalitsuse esindajad.

13.–18. juuli 2004

Westminster–Paide sõprussidemete kultuuri- valdkonna koostööprogrammi raames toimusid Carroll'i maakonna lastekoori (*Children's chorus of Carroll County*) kontserdid Tallinnas, Pärnus, Paides ja Põltsamaal. Paide Püha Risti kirikus toimus eelnimetatud lastekoori kontsert üheskoos Paide tütarlastekoori Sirjelind liikmetega.

September 2004

Westminster' lillepoeomanik Mrs. Lori Welshgraham tutvus Paide linna lillepoodnike ja lilleäridega, praktiseerides kolmes linna lillepoeos kaks päeva.

Samuti toimus teemakohane seminar kõigile Järvamaa lilleseadajatele, kus Mrs. Welshgraham jagas oma kogemusi ja nõuandeid Ameerika lilleseade traditsioonidest ja tavadest.

16.–29. september 2004

Haridus- ja kultuuriosakonna juhataja ja Paide ettevõtlusnõunik viibisid ametlikul visiidil Westminster's, kus olid arutluse all edasised koostöösidemed kahe linna vahel ning ettevõtjate ja ettevõtlusvaldkonna suhete elavdamine kahe piirkonna vahel.

Samal ajavahemikul viibis Westminster's linnadevahelise ettevõtjate vahetusprogrammi raames ka AS Viking Window töötaja.

VÄLISSUHTED PÕHJAMAADEGA

2004. aastal toimusid koostöös Håbo (Rootsi), Fredensborg-Humlebæki (Taani) ja Nittedali (Norra) linnaga 2005. aastal Paides toimuva Põhjamaade Muusikafestivali ettevalmistavad tegevused.

Oktoobris külastas Paide Linnavalitsuse delegatsioon Håbo Kommuuni Rootsis, kus toimus Põhjamaade Sõpruskomitee (Taani – Fredensborg-Humlebæk, Rootsi – Håbo, Soome – Ingå, Norra – Nittedale, Eesti – Paide) istung. Käsitleti võimalikke koostöövaldkondi tulevikus: ettevõtlus, sotsiaal-, noorsootöövaldkonnad.

Detsembris toimus Paide linnavalitsuse ja linnavolikogu sotsiaalkomisjoni delegatsiooni visiit Håbo Kommuuni. Tutvuti Håbo Kommuuni sotsiaaltöövaldkonnaga, külastati erinevaid asutusi (vanadekodu, kool, haigla).

PÜG jätkas koostööd Karlsruhe Euroopa Kooliga (õpilasgruppide vahetus).

VÄLISSUHTED UKRAINAGA

2004. aasta juunis esinesid ja osalesid Paide noored rahvatantsijad Jaltas toimunud koolinoorte kokkusaamisel “Artek 2004”.

Paide Linnavolikogu delegatsioon külastas Perejaslav-Hmelnitski (Ukraina) linna 2004. aasta septembris.

VÄLISSUHTED TŠEHHI VABARIIGIGA

2004. aasta septembris külastas Paide Linnavalitsuse delegatsioon Havirov'i linna Tšehhis, et alustada linnadevahelist suhtlemist kolmes erinevas valdkonnas: ettevõtlus, kultuur ja noorsootöö ning sport.

TÜRI LINNA VÄLISSUHTED

* **Rootsi Åmali linnaga**

2004. aasta jaanuaris oli Türi Toimetulekukoolis nädalasel vaatluspraktilal gümnaasiumiõpilane Åmalist.

Mais 2004 käis Türi esindus Åmalis senisest koostööst kokkuvõtteid tegemas ning uusi projekte kavandamas. Osales ka kolm kultuurikollektiivi.

Augustis olid Åmali omavalitsusjuhid Türil koostööseminaril. Edasise koostöö keskmesse asetatakse noored ja noorsootöö (keeleõpe, kutseorientatsioon, sõltuvusainete probleemistik, ettevõtluse nõustamine), kuid jätkuvad ka senised töösuunad: kultuurivahetus, linnaplaneerimine, sotsiaalprojektid.

Möödunud aasta lõpul toimus narkoennetus-alane seminar Türil.

* **13.–16.05 linna esindus** (linnapea Kaia Iva, haridus- ja kultuuriosakonna juhataja Elbe Metsatalu ja Türi Gümnaasiumi õpetaja Karen Kiik) osales Austrias Judenburgis Euroopa Liidu väikelinnade ühenduse Douzelage aastakonverentsil, kus Türist sai **Douzelage ametlik liige**. 30.09–03.10 linna esindus (haridus- ja kultuuriosakonna juhataja Elbe Metsatalu, noorsootöö spetsialist Triin Pärna, Ester Pindmaa Saara Kohvitoast ja Wiberg Food OÜ esindus) osales Prantsusmaal Granvilles Douzelage aastakonverentsil. Kaks korda aastas saavad liikmesriikide esindused kokku aastakonverentsidel, kus töötavad ka erinevad töörühmad.

Pidevalt toimuvad erinevad koostööprojektid ühendusse kuuluvate riikide vahel. Tuleb otsustada, milles kaasa lüüa ning ise algatada kavandeid, mis tekitaks teiste riikide huvi väikeettevõtlusele, turismile ja noorsootööle suunatud projektide vastu.

Juunis osales Türi kolmeliikmeline esindus (Aet Sarv, Andris Avamere, Triin Ahveldt) Inglismaal Sherborne'is toimunud noortekonverentsil ning detsembris osalesid kaks Türi Majandusgümnaasiumi õpetajat (Sirli Pern ja Aina Sootla) Sherborne'is õpilaste keeleprojekti ettevalmistaval seminaril.

* **07.–10.07 Türi linna esindus** (linnapea Kaia Iva, aselinnapea Peeter Kruusement, muusikakooli direktor Silja Aavik ja linnavolikogu liige Raivo Pink) viibis **Leedus Prienais**, kus 9. juulil **sõlmiti ametlik sõprusleping**. Koostöö hõlmab

enamikku eluvaldkondi – kohaliku omavalitsuse juhtimist ja majandamist, ettevõtlust, haridus- ja kultuurisidemeid, sotsiaal- ja noorsootööd, keskkonnaküsimusi ja turismi.

* **Noorteprojekt PIPE** – Participation - Identity - Planning - Entrepreneurship.

Projekt algas 2002. aasta septembris ning kestis kaks aastat.

Projektist võttis osa seitse riiki – Eesti, Läti, Leedu, Norra, Rootsi, Soome, Venemaa. Rootsist oli osalevaks regiooniks Västra Götaland kolme omavalitsusega: Karlsborg, Ulricehamn, Tranemo.

Kogu programmi ideoloogia ja moto oli: ära küsi, mida kogukond saab sinu jaoks teha, vaid uuri seda, mida sina saad teha kogukonna heaks.

Projekt oli suunatud eelkõige noortele, nende kaasamisele kohaliku elu arendamiseks. Projekti käigus viidi läbi õpilasvahetusi, konverentse, seminare, tunnustati ja toetati noorte ettevõtlust (õpilasfirmade loomist ja tegutsemist).

Projekt lõppes oma projektide, õpilasfirmade ja kohaliku piirkonna arenguks läbi viidud projektide tutvustamisega. Projekte hinnati kümnes kategoorias ning Türi linna noored tõid koju kolm auhinda: parim piiriülene koostöö (rahvusvahelise noortekonverentsi korraldamine Türil), parim äriidee (õpilasfirma Jalkakunnid – näpujalgpall) ja parim õpilasfirma (Woodpecker – graveeringuga puitvõtmehoidjad).

PIPE projektis osales kokku ligi 1000 noort.

29.01–01.02 toimus PIPE noortekonverents Türil.

10.–15.02 noorsootöö spetsialist Triin Pärna koos kaheksa noorega viibis õpilasvahetuse raames Norras Nottodeni Kommuunis.

6.–9.05 noorsootöö spetsialist Triin Pärna osales koos kahe Türi õpilasfirmaga Rootsist Ulricehamnis PIPE projekti lõpuüritusel.

* 8.–9.06 Türi linna külastasid **Loimaa valla ettevõtjad** (Soome).

* Grupp Türi inimesi (kammerkoori liikmed ja sõbrad) osales jalgrattamatkal Soomes Karkkilas. Koos sealse kooriga külastati ka ettevõtteid ja kultuuriüritusi.

* Oktoobris käisid Türi sotsiaaltöötajad ja linnavolikogu vastava komisjoni liikmed Karkkila linnas sotsiaaltöö ja -asutustega tutvumas.

* 5.–7.11 Türi Kammerkoor külaskäigul **Soomes Karkkilas**, kus koos sealse ajaviitekooriga anti ühiskontsert.

KAREDA VALLA VÄLISSUHTED

Kareda valla sõprusvald on Soome Vabariigi Viljakkala vald. 28.–29. aprillil 2004 viidi läbi Südamaa ja Viljakkala valla ettevõtjate kontaktide vahetuse projekt, mille käigus külastati ka Kareda valda ja tutvuti investeeringuobjektidega. 26.–29. augustil 2004 võõrustas Kareda vald koostöös Peetri Põhikooliga Viljakkala valla lapsi.